

Renewing Moral Theology: Christian ethics as action, character and grace

Daniel A. Westberg

Downers Grove: IVP Academic, 2015

Renewing Moral Theology är ett introduktionsverk i moralteologi (termen används här som synonymt med teologisk etik eller kristen etik) med det överordnade syftet att ge en systematisk presentation av kristen etik utifrån en thomistisk grund, på ett sätt som förmedlar styrkorna i såväl den Romersk-katolska traditionen som den evangeliska. Detta inte endast som en beskrivning, utan också som en förnyelse – Westberg talar faktiskt om en ny moralteologi – som tar sin utgångspunkt i fyra distinkta element; en förnyad Biblisk grund, en riktig moralpsykologisk modell, en framträdande position för lag, liksom för moralens själsliga aspekter såsom känsloliv och dygder. Och detta i en ganska nätt volym, avsedd för den breda kristna allmänheten.

Boken är delad i två delar med åtta kapitel vardera. Den första delen introduceras med ett kapitel om centrala problemställningar för moralteologin och skisserandet av en sorts målbild för det förhållningssätt som Westberg vill fördjupa eller göra mer explicit. Därefter grundläggs analysen av mänskligt handlande och det praktiska förnuftets funktion, normativitet, etikens bredare kontext av dispositioner och karaktär, liksom mera specifik teologisk tematik av synd, omvändelse till Kristus och Guds lag. Den andra delen introduceras med ett kapitel om dygdbegreppet, varifrån Westberg fortsätter med att avhandla kyrkans traditionella kanon av dygder i tur och ordning från moraldygderna till de teologiska dygderna; klokhets, rättfärdighet, uthållighet, behärskning, tro, kärlek och hopp.

Det är kanske inte förvånande att Westberg, som gjort sig känd som en av de mest respekterade forskarna inom fältet av praktiskt förnuft och klokhets, väljer att börja den första delen med en analys av praktiskt förnuft och den andra delen med en analys av den hur detta kommer till uttryck genom klokhets dygd. Detta tycks vara just ett klokt val, då utgångspunkten av

praktiskt förnuft erbjuder en modell som kan komma åt problemställningar som annars är bekymmersamma för moralteologer, till exempel hur intellektet och viljan samspelar eller hur människors praktiska förnuft finns i kontexten av ett dynamiskt känsloliv på gott och ont. Att hitta en bärande förståelse av sådant är ett av moralfilosofers och moralteologers centrala crux, och här upplevs Westbergs framställning som både lättfattlig, bred och insiktsfull. Det tredje kapitlet med dess sammanfattande analys av mänskliga handlingar är bokens avgjorda smultronställe genom dess sätt att förena intellekt och vilja och genom dess framställning av överläggning/deliberation. Framställningar av St. Thomas handlingsteori är annars notoriskt invecklade och ofta uppdelade till en grad där det är lätt att mista känslan för handlingens integrering, men detta lyckas Westberg väl med.

Ett projekt av den här bredden gör att man inte kan utveckla alla frågor och detta blir mest uppenbart i den sfär av problemställningar som rör frågan om den kristna dygdens ”ingjutenhet”. Några exempel: Westberg tenderar att sätta det i genren väletablerade begreppet ”infused” inom citattecken – vad motiverar detta? Tematiken kring ingjutna moraldygder är närmast frånvarande. Dygderna relateras inte såvitt jag kan se till kyrkans sakrament. Förhållandet mellan förvärvat och ingjuten dygd utvecklas inte.

Det är förstaeligt att just sådant är mindre framträdande i föreliggande bok som ju är avsedd som introduktion, för dylika problem lämnas många gånger outvecklade i moralteologin i allmänhet och St. Tomas fördjupade sig inte i dessa frågeställningar med samma tydlighet eller omfattning som annars, vilket ger ett spretigt forskningsfält. Det ska också sägas att Westberg med råge har gjort tillräckligt för att framställa moralteologin som teologisk genom att lyfta fram en röd tråd av tematik kring till exempel synd och omvändelse till Kristus. Likaväl, om man hade fått önska något så hade det varit att se Westberg mera explicit fördjupa också begreppet av ingjuten-

het och relaterade frågor utifrån sin eku-
meniska ansats.

Boken lyckas väl med att utveckla
moralteologins grunder och det märks vad
Westberg särskilt har velat lyfta fram; en
Biblisk framställning och grund, en god
moralpsykologisk modell, framträdande
position för lag liksom för moralens själs-
liga aspekter igenom känsloliv och dygder.
Utförandet bär en prägel som man kan ana
härrör från Westbergs erfarenheter som
präst och det märks på flera sätt att mate-
rialet är framtaget för seminarister som
förbereder sig för tjänst – exempel är ofta
valda så att de fyller det dubbla syftet av
att både illustrera en princip men också
beröra vanliga människors (inte sällan stu-

denters) erfarenheter och utmaningar.
Problemanalyser speglar djupare insikter i
det kristna livets mångfacetterade villkor
med ett förhållningssätt som är mättat av
erfarenhet och förståelse, och ibland när-
mast tangerar genren av vishetsslitteratur.
Westbergs stil etablerar en i vår tid ovanlig
närhet mellan den moralteologiska genren
och det vanliga kristna livet vilket gör att
boken lämpar sig för såväl akademiskt
intresserade som för en bredare kristen all-
mänhet. Sammantaget är *Renewing Moral
Theology* absolut lysande och den bästa
introduktionen av moralteologi som jag
känner till.

Josef Edebol